

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Szerda
1923 július hó 25.

Felölös szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kláodhíva-
tal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ÁRA:
100
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi
és nyomdai részvénytársaság
Az előfizetés ára: havonta 2000
korona, külföldre 4000 korona.

Debreczen,
XXI. évf. 166. szám.

Lázalom

A magyar korona egyetlen nap alatt elvesztette értékének 23 százalékát, a magyar buza egyetlen hét alatt 34 százalékkal drágult, a magyar tőzsdei értékek egyetlen nap, egyetlen óra alatt 80—100—150 százalékkal emelkedtek eddigi színvonaluk felé.

Közgazdasági életünk gerince a korona külföldi értékelése. Ehez kell, illetve kellene igazodnia mindenféle értékmérésnek. Az kéne, hogy kulcsot adjon minden reális érték megállapításához. De a magyar lázalom rejtélyes törvényei nem türik meg a logikai szabályokat, a ma magyar lázalom kusza képei valamely ismeretlen, gonosz és kábitó rendszertelenség tótágast álló törvényei szerint fizik, kergetik, hajszolják egymást.

Az események krónikása beleszédül az árak víziós, szédült forgatagába, amelyben hasztalan keres összefüggést, magyarázatot, értelmet. Mikor a korona 6 háromnegyedről 5 és félre eszszott, a buza 3—4 ezer koronával lett olcsóbb. — mikor a korona az 5-ös kurzus körül kissé megállapodott, a buza egyszerre a magasba lendült — s mire a korona 4 egynegyedig eszszott, a buza 57 ezerig szilárdult.

Illetékes helyen most eléggé plauzibilis magyarázatot adják a korona szerencsétlen bukásának bizonyos külföldi börtömanóver feltárásával, amely a magyar jóvátétellel kapcsolatos terményfoglalási híreket kolportált. A magyarázat eléggé plauzibilis, de nem sokat segít rajtunk. Mert felvilágosító információk ugyan visszaszerezhetik a koronának a ma elvesztett 23 százaléknyi erőt, de senki soha többet jóvá nem teheti azt a gyilkos rázkódást, amelyen a 4 és negyedes zűriichi kurzus átrángatta néhány óra alatt az egész magyar ipart, kereskedelmet, az egész magyar életet!

És éppen ez a hivatalos magyarázat adja meg a lázalomjellegét a hirtelen kaosznak. Egy külföldi hír teszi tönkre napok alatt millió ember reményességét, teszi kétségessé a hofnapi falatot. Érezzük, hogy nő, nő a feiünk felé valami ismeretlen, az eddigieknél rettenetösebb veszedelem, mi a lázálomban lekötözöttten vergődünk a közeledő rém kerekai alatt, tehetetlenül vergődünk, mert ami a lázalom főbetegét ránkzudítja, csak egy külföldön költött hír, egy hossz-spekuláció. És ez ellen tehetetlen a csonkává fosztott, halálos lázban verejtékező, szegény beteg ország.

Bonyolódik a Bethlen—Prónay-affér

Jegyzőkönyvi elintézés után folytatják a lovasias ügyet — Prónay provokálta segédeit

Budapesti tudósítónk jelenti: Bethlen István gróf miniszterelnök és Prónay Pál nyug. ezredes lovasias afférijé a mai napon újra maga felé terelte a politikai világ érdeklődését. Ma délben az affért mindenki elintézettné tekintette, miután a félhivatalos Magyar Távirati Iroda a következő jelentést adta ki:

Bethlen István gróf miniszterelnök és Prónay Pál ny. ezredes között felmerült lovasias ügyet ma békésen, az alábbi jegyzőkönyvvel intézték el:

Jegyzőkönyv. Felvételű Budapest, 1923 július 24-én délelőtt 10 órakor Bethlen István gróf és Prónay Pál urak között felmerült lovasias ügyben. Jelen voltak alulírtak.

Bethlen István gróf megbízottai lovasias elégtételt kérnek Prónay Páltól Cegléden egy nyilvános választógyűlésen tett azon kijelentéséért, hogy Bethlen István gróf a neki adott becsületszavát nem tartotta meg. — Prónay Pál megbízottai kijelentik, hogy felük fentí kijelentését arra a megállapodásra alapították, amely annak idején közöttük és Bethlen István gróf között létesült és amennyiben bizonyították nyer, hogy ennek a megállapodásnak a teljesítése Bethlen István grófnál kívül álló okokból nem volt keresztülvihető, minden lovasias elégtételt adását felajánlják.

Bethlen István gróf megbízottai által előterjesztettek folytán Prónay Pál megbízottai tekintettel arra, hogy teljes beigazolást nyert, hogy Bethlen István gróf eljárása teljesen korrekt volt és hogy semmiféle mulasztás nem terhelte, a fent kért lovasias elégtételt felajánlják, egyben felük nevében kijelentik, minthogy oly ismeretlen tények nyertek a tárgyalás folyamán beigazolást, amelyről Prónay Pál tudomással nem bírhatott és a mennyiben azokról tudomása lett volna, a sértést nem követte volna el, ennél fogva a sértő kijelentést visszavonja, kéri a dolgot meg nem történtnek tekinteni és a történeteket sajnálkozását fejezi ki.

Bethlen István gróf megbízottai a kijelentést tudomásul veszik és erre a megbízottak egyértelműen megállapítják, hogy az ügy a lovasias szabályai szerint elintézésre nyert. Kelt mint fent. Gróf Csáky Károly, báró Prónay György, mint Bethlen István gróf, gróf Jankovich-Bésán Endre és báró Láng Mihály mint Prónay Pál megbízottai.

Alig néhány órával a békés elintézésről felvett jegyzőkönyv publikálása után híre terjedt, hogy Prónay Pál nem hailandó belenyugodni a lovasias ügy jegyzőkönyvi elintézésébe, de zavarta segédeit, gróf Jankovich-Bésán Endrét és báró Láng Mihályt, sőt provokálta őket. Ez a hír csakhamar megerősítést nyert.

Prónay Pál olyan utasítást adott segédekének, hogy az ő tudta és beleegyezése nélkül semmiféle jegyzőkönyvi elintézésbe ne menjenek bele és meghagyta nekik, hogy szerdán dél-

előtt értesítsék őt a feileményekről. Ennek ellenére a segédek már ma délelőtt jegyzőkönyvvel lezárták az ügyet, a mi Prónayt rendkívül meglepte. Prónay úgy fogta fel a dolgot, hogy segédei nem tartották be az ő utasításait, ezért megvonta tőlük a megbízatást és Abonyi András és Rác Vilmos utján provokálta őket. Az új segédek levélben felszólították Jankovich-Bésán Endre gróft és Láng Mihály bárót, nyilatkoztassák ki, hogy csak a miniszterelnök megbízottaitól ka-

pott téves információk alapján vették fel a jegyzőkönyvet és amennyiben erre nem hailandók, úgy felük ragaszkodik velük szemben a fegyveres elégtételadáshoz, a legsúlyosabb feltételek mellett.

Prónay Pál ugyancsak a mai est folyamán Abonyi András és Rác Vilmos utján újra provokálta Rác Vilmos utján újra lovasias utra terelte az ügyet Bethlen miniszterelnökkel szemben, ki nek segédekével, Csáky Károly gróf honvédelmi miniszterrel és Prónay György báróval ma este vették fel újból a tárgyalásokat.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek az ügy fejleményei elé.

A nemzetgyűlés Ulain ellen megindítja a büntető eljárást

Friedrich adatai két államtitkárról — Megvizsgálják a bankok könyveit

Budapest, jul. 24. A nemzetgyűlés mai ülésének elején

Nemes Bertalan beteriesztette az igazságügyi bizottság javaslatát az Ulain-ügyben. Az igazságügyi bizottság megállapítja, hogy Ulain beszéde kimeríti a rágalmazás tényálladékát, még pedig — mivel Ulain egyes képviselőket nem nevezett meg — a nemzetgyűlés összessége ellen. A bizottság indítványozza hogy a nemzetgyűlés adja meg a felhatalmazást az igazságügyminiszternek a büntető eljárás megindítására.

Az igazságügyminiszter bevéde Nagy Emil igazságügyminiszter: Sem agyonhallgatással, sem egy kijelentéssel ezt az ügyet elintézni nem lehet, a független bíróság elé kell vinni a dolgot, módot kell adni Ulain Ferenecnek arra, hogy vádjait igazolja. Kérem ehhez a nemzetgyűlés felhatalmazását.

Ulain beszéde után saját pártom em bereivel és bizalmas barátaimmal a Ház minden oldaláról beszélgettem és ekkor komoly helyről oly nevek és oly tényálladékok lettek megnevezve, amelyek azt a kétséget keltették bennem, hogy ha esetleg rosszul is fel-tárlva és rágalmazó kontóbsba burkolva, nem rejlett-e valami e kijelentések mögött, ami engem a közélet tisztaságának szempontjából aggaszthat. (Taps a középén.) Kérem, tessék várni a tappsal! Ennek folytán számot vetettem magammal a kor-mány és a nemzetgyűlés presztizsével és mikor ilyen nevetek hallottam említeni, tegnap délelőtt az igazságügyi bizottság elnökéhez, a nagyvezetők, akikről az lett állítva, hogy leveleket kaptak bankoktól, de azokat megbotránkozva visszautasították. Az a meggyőződésem, hogy ha vannak olyanok, akik ilyen leveleket kaptak, de azokat visszautasították, esetleg lehetnek olyanok is...

Szabó József: Ulain is ezt mondta! Nagy Emil (Szabó József felé): Ha ilyen közbeszólások hangzanak el, nekem nem is érdemes folytatnom beszédemet. Nagy különbség van a között, ha valaki valóban rágalmaz és ha valaki kinyomozza az igazságot. Én tapasztalataim alapján meggyőződtem arról, hogy ilyen levelek valóban léteznek. Előkelő közfunkcionáriusok kaptak ilyeneket bankoktól. Fennáll az a komikus helyzet, hogy a büntetőtörvénykönyv a képviselőt megvesztegetés ellen nem védi. — A Btk. megalkotói ugyilátszik nem is tételezték fel, hogy ilyen eset felmerülhessen. Az ilyen, a törvénykönyv elnyúlásából származó hibákon segíteni kell. Bejelenthetem, hogy a módosítások már készen állnak, a minisztertanácsom keresztülmentek és az egész anyagi és büntetőjog reformja küszöbön áll.

Másként áll az ügy a közfunkcionáriusokkal. A törvény idevonatkozó szakasza szerint egy évig terjedhető fogházzal büntethető az, aki ajándékot vagy intulmat ad közhivatalosoknak azzal a szándékkal, hogy őt hivatali kötelességének megszegésére bírja.

Tegnap a budapesti királyi ügyészség vezetőjének oly felfogást fejtettem ki ebben a kérdésben, amelyet bátor leszek itt szósz szerint felolvasni:

„Természetes, miután a büntetőtörvénykönyv 470. szakasza megkivánja azt a célt, hogy kötelesség megszegésének céljából történik az ajándékozás, felfogás dolga, hogy a bankok eljárása magában foglalja-e ezt a célt. Én azt a felfogást vallom, hogy a kérdést aszerint kell elbírálni, milyen milőben történt az ígérlet. A mai viszonyok között nem lehet kétségbevonni, hogy a nagybankok em-nens érdeke lekötelezni a magas közfunkcionáriusokat s őket előnyösen hangolni. Ennek folytán én úgy érzem, hogy a nagybankok amaz eljárása, hogy minden néven nevezendő előzetes összeköttetés nélkül nagyszegű anyagi nyereséget ígértek, a büntetőtörvénykönyv 470. paragrafusában megállapított vesztegetés vétségének tényálladékába belefoglalható.”

Kijelentem, hogy nem tudok egyetlen olyan esetet sem, hogy bárki is elfogadott volna ilyen ajándékot. Akikkel én beszéltem, azok mind visszautasították a levelet. Ennél fogva azt az utasítást adtam az ügyészségnek, forduljan a vizsgálóbíróhoz és

a vizsgálóbíró a bankoknál nézze át a kontókat

és ha közfunkcionáriusok nevére találja meg, vizsgálja meg a kisírólevélezést, van-e szó állandó összeköttetésről.

73 tisztviselői állást szüntet meg a város új szabályrendelete

A város pénteki rendkívüli közgyűlésének előkészítését ma délutáni ülésen folytatta a jog- és pénzügyi bizottság. Az ülés azzal a meglepetéssel szolgált hogy tárgyalni kezdték a város szervezeti szabályrendeletét. Noha ez az ügy nem szerepelt a napirenden.

Vass Károly dr tanácsnok ismertette a szabályzat elkészítésére kiküldött bizottság tervezetét. A város 1886-ban készítette első szervezeti szabályrendeletét és azóta a tisztviselői állások száma alig szaporodott. Az 1923. évi VII. tc. elrendelte, hogy a városok záros határidőn belül új szervezeti szabályrendeletet készítsenek s a tanács külön bizottságot küldött ki, amely hónapokon keresztül dolgozott a nagy munkán. A régi szervezeti szabályrendeleten nincs lényegbeli változás mivel csak összehangba kellett hozni azt az időközben kiadott törvényekkel és rendeletekkel. Az új szervezeti szabályrendelet szorosan meghatározta az egyes szakbizottságok, a közgyűlés, a tanács és a polgármester jogkörét. Ez valóságos kodifikátori munka volt, amelyben a főurak dr Magoss György tisztifőügyészt illeti meg.

A szabályrendelet az időközben kialakult városi előirányzatokat a katonai ügyosztályba olvasztotta be. Benne van a szabályrendeletben a városi adóhivatal útszervezése is. A tanács ügyosztályokban mindenütt egy-egy helyettest állít be a szabályrendelet és pedig egy fogalmazót, vagy egy allegyőt, amint azt a szükség kívánja. Beállították a munkaszaporodásra való tekintettel egy második ügyvézi állást is. Megoldották a közigazgatási gyakorlatok kérdését is; mivel ilyen állást a törvény nem ismer II. osztályú fogalmazókká lesznek átminősítve. A levéltárt és az irattárt külön választja a szabályrendelet. Egyes minősített tisztviselőket, mint a népjóléti hivatal igazgatóját, a muzeumi öröket és a főkereszt nem tudták státusba sorolni, ezek tehát külön foglalkozást szereznek. A hajdukegyességnél állásokról szervez a szabályrendelet. A napidíjas rendszerrel szakítanak és a jelenlegi 250 napidíjasból csak 100-at hagynak meg, akik közül 50 állandósított napidíjas lesz. Általában áttért a szabályrendelet a felelősség mellett létesített állások rendszeresítésére mert jelenleg igen sok ideiglenes napidíjas végez felelőségteljes munkát.

A szervezeti szabályrendelet 73 tisztviselői állást szüntet meg ami a július havi fizetések figyelembevételével évi 20 millió korona megtakarítást jelent a városnak. A szabályrendelet ugyanis 10 új állást szervez a tisztviselői státusban és ötöt a

szolgaszemélyzetben, ami mintegy 7 millió kiadást jelent. Ezzel szemben megszüntettek 20 állásosított napidíjas állást, akiknek fizetése 9700000 korona és 50 ideiglenes alkalmazott állását, ahol szintén 21 millió korona fizetést takarítanak meg.

Addig is, míg a szervezeti szabályrendelet miniszteri jóváhagyása bekövetkezik javasolja a bizottság a közgyűlésnek, hogy az új állásokba minősített tisztviselők már most kaphják meg új címeket és javadalmazásukat.

Dr Vass Károly tanácsnok ezután kérte, hogy a bizottság az előterjesztett szervezeti szabályrendeletet általánosságban fogadja el.

Tíz napi köszönetére!

Az előterjesztéshez elsőnek Juhász Ignác szól. Bár teljes bizalommal van a kiküldött bizottság tagjai iránt akik a szervezeti szabályrendeletet kidolgozták, de ilyen nagy munkát nem lehet első hallásra elfogadni, ezért kéri, hogy a szabályrendeletet tíz napra helyezték köszönetre. Ugyanilyen értelemben szólalt fel új. Schwartz Vilmos is, aki ezenfelül kifogásolta hogy a szervezeti szabályrendelet tárgyalását nem tüzték a napirendre, már pedig ilyen fontos ügyet nem lehet a folyó ügyek közé sorolni.

Kernhoffer József kir. tanácsos szintén azt kérte, hogy a javaslatot helyezték köszönetre.

Vásáry István dr tanácsnok kérte, hogy a bizottság tárgyalja le a javaslatot és vigye a közgyűlés elé.

Nagy József miniszteri tanácsos szintén a nyilvánosság elé vitel mellett foglal állást.

Vásáry István dr: A bürokráciát szűkítik és még is azt csinálják.

Juhász Ignác kifogásolja, hogy a szabályrendelet nem intézkedik arra, hogy a bizottsági tagok összehívhatóságuk a rendkívüli közgyűlésre.

Vásáry István dr: Ez a főispán diszcrecionális joga, de különben is erre a törvényes intézkedés. Budapest nem lehet például venni mert a fővárosra külön törvény van.

Vass Károly dr tanácsnok visszavonja javaslatát és a bizottság kisebb vita után elhatározta, hogy a szervezeti szabályrendeletet 15 napig közzétesse.

Fizetési ügyek elintézése után

a pällagi vasut villamosítása

Ügyére tért át a bizottság. A kereskedelemügyi miniszter leirta kapcsán Vásáry István dr tanácsnok javaslatára a bizottság kimondta, hogy a vasutat október 1-ig kell üzembe helyezni.

LENGYEL ketmefestő, vegyilészilő. Csapó-u. 28. és 29.

tésről, vagy pedig a vesztetésére lehet-e következtetni.

A miniszterelnök ur felfogásomhoz teljes mértékben hozzájárult és így az én lépésem nem az én lépésem, hanem a kormányé is.

Kérem mindazokat, akik ebből az ügyből nem akarnak politikai szenzációt, politikai tőkét kovácsolni, hanem az igazság kiderítését akarják, ha bármiféle adatuk van, ne mondják el a nyilvánosság előtt már csak vizsgálói érdekből sem, hanem vagy nekem, vagy pedig a vizsgálóbírónak, ha jobban bíznak benne, adják át.

Biztosítom az egész közvéleményt, hogy a kormányban nincs erősebb és eltökéltebb szándéka, mint erre a kérdésre minden takargatás, tussolás nélkül telje világosságot deríteni (Taps).

Olyan időket élünk, amikor a vezető iránti bizalomnak nem szabad megrendülni.

Ilyen időkben csak olyan vezetőosztály, csak olyan nemzetgyűlés állhat meg, amelynek erkölcsi tükré tisztán áll a nép előtt. Ezért kötelességünk odahatni, hogy ez a kérdés a leg sürgetőbbnek vizsgálata, mert közéletünk minden oldalán meg kell őrizni az erkölcsi tisztaságot. (Zajos taps a Ház minden oldalán.)

A szocialisták nevet követelnek

Farkas István: Azt az eljárást, a mint az igazságügyminiszter ur jelzett "hosszadalmasság" és elégtelenség tartom. A bírósági eljárás hónapokig, sőt évekig is eltarthat, úgyhogy ezzel még nem érünk el semmi orvoslást. Azonnal tessék bejelenteni, felsorolni, kikről van szó.

Pikler Emil: Leleplezni a bankokat! Farkas István: Van itt az üzleti életnek egy olyan hálózata a politikai élettel a kormányzattal, amely egyes-nesen megdöbent. Ezért nincs a mun-nesen megdöbent. Ezért nincs a mun-lunk indexrendszer, mert az egész kormányzati élet össze van kötve az üzleti élettel.

Követelem pártunk nevében, tessék nyilvánosságra hozni, kik azok, akik ilyen ingyenrésztvényeket kaptak. Ha az igazságügyminiszter negatív vizsgálatot tudott indítani, pozitívet is tud lefolytatni, hogy közmegevesítésnek tessen azután átadni azokat, akik megfélemlítettek magukról.

A szocialisták és az igazságügyminiszter összetűznek

Friedrich István: Az igazságügyminiszter ur felszólalása engem teljesen kielégített.

Egy hang a szélsőbatoldalon: Kész a pakli!

Nagy Emil igazságügyminiszter: Szemtélenség az ilyen beszéd! Komisz pimaszkodás!

Erre a felkiáltásra priási zaj tör ki az egész Házban. Rogya János és Zsirkay János tapsolnak, Pakots József és Berky Gyula egymás felé szaladnak, majd visszatérnek helyükre. Az elnök felhívására Propper Sándor jelentkezik, hogy ő kiáltotta köz-

be azt hogy: „Kész a pakli!” — mire az elnök rendreutasítja. A szocialisták Nagy Emil igazságügyminiszter felé kiabálnak:

— Micsoda hang? Magasabb intelligencia!

Friedrich István: A képviselő ur megjegyzését, hogy az igazságügyminiszter ur és köztem valami pakli volt, mint a magyar humor világába tartozót visszautasítom. A miniszter urnak nincsenek konkrét adatai. Én szolgálók neki ilyen adatokkal és követem tanácsát, hogy ezt nem a nagy nyilvánosság előtt tessez. Átadom neki adataimat, melyek szerint két államtitkár volt, akik ilyen kedvezményt elfogadtak

ezenkívül többen mások voltak, akik ezt visszautasították. Ezzel részemről ez az ügy el van intézve.

Friedrich odamegy az igazságügyminiszterhez és átad neki egy cédulát.

Rassay Károly: Őszintén kijelentem hogy nem azonosítom magam Farkas István felszólalásával. Nem követelhetünk nevet bizonyítékok nélkül, hogy ezeket a közvéleménynek szákmányul dobjuk oda. A feladat az, hogy az ilyen vádat az illetékes hatóság előtt tisztázhassák.

Pikler Emil: A Somogyi-gyilkosságot is tisztázzák!

Rassay Károly: Én a Somogyi-gyilkosság ügyében sem foglaltam el más álláspontot. Mi itt törvényhozó testület és nem ítélkező testület vagyunk. Ha a miniszter ur kijelenti, hogy átadja az adatokat, melyeket ügyszól-ván privát diligenciából szerzett be, a vizsgálóbírónak, akkor nekünk nyugalommal kell várunk az eljárás eredményét. (Helyeslés közepén.)

Sőt épen azért, mert azt látom, hogy ezen az uton megkezdett az igazság kiderítése és mert nem akarok a kérdésben bizalmatlan lenni, az igazságügyi bizottság javaslatát elfogadom és az igazságügyminiszter bejelentését tudomásul veszem. (Helyeslés.)

Peyer Károly: Nincs oka, hogy kételkedjék a bíróság korrektségében, elhiszi, hogy mindent el fog követni az igazság kiderítésére s annak megállapítására, kik kaptak résztvényeket. Mindenki tudja azonban, hogy a bankok az ilyesmit nem szokták elkönyvelni nevetek, hanem olyan módon, hogy azokat semmiféle vizsgálóbíró nem tudhatja meg. Ha egyszer ezt a kérdést idehozták, mondják meg a neveteket is a nyilvánosság előtt.

Felkiáltások a kormánypárton: Mondja meg maga a neveteket!

Peyer Károly: Én nem vagyok erre illetékes, hanem azok, akik ezt az ügyet idehozták. Ezzel csak megkönynyítik a vizsgálóbíró elárását. Az a meggyőződése, hogy az az út, amelyre a kormány ezt az ügyet terelte, nem fog célra vezetni.

A felhatalmazást megadják

A Ház az igazságügyi bizottság javaslatát elfogadta és megadta a felhatalmazást az igazságügyminiszternek az eljárás megindítására.

zük a walesi herceg. Nem vagyok elragadtatva ettől a látogatástól, mert — bocsásson meg, hiszen ő az Ön sógora — ez a becsutés és intrikus ember kétségkívül meg fogja kísérelni, hogy a bolgár eseményeket gyorsítsa és az udvar asszonyaival a kulisszák mögött politikai manővereket fog megkísérelni. Én megpróbálom majd őt megfigyelni, azonban egy ember nem lehet mindenütt!

Néhány érdekes dolgot közöltem Dolgurukival azokról az angol és indiai csapatokról, amelyeket 24-én Rawul-Puidiban összevontak az emír jelenlétében. Ez a közlés Önnek van szánva és mindent, amit a dolgról megtudok, közölni fogom Dolguruki herceggel. A „Punch” legutóbbi számában megjelent karrikatúra és szöveg Oroszországról rendkívül szemtelen volt. A dolgokat egymással egybevetve kell kísérelni. Akinek füle van, az hallhat. Hogy dobna be őket a mahdi a Nilusba! Isten Önnek, drága unokafivérem, tisztelem a császárnőnek és családja tagjainak, tekintsen engem örökre mindig alázatos barátjának és unokafivérének:

Vilmos.

Nem lehet kétséges az, hogy alkalmas pillanatban az orosz cár közölte a walesi herceggel Vilmos császár véleményét róla és innen magyarázható a későbbi III. Edward király nagy gyűlölete Vilmos császárral szemben. Az utolsó levél egyébként a következőképpen hangzik:

IV. Potsdam, 1885 május 4.

Felséges Uram, drága unokafivérem!

Utolsó levelemben megígértem Önnek, hogy a walesi herceget berlini tartózkodása alatt állandóan figyelni fogom, hogy terveiről beszélgetések során tudomást szerezhessek. Igen fontosnak látszik előttem, hogy egyik kamarása meglátogatta Bleichröder urat, akinek átadta a herceg rendkívül udvarias és barátságos üzenetét is. Ebben a levélben — úgy hallom — a zsidók segítségét kéri Anglia számára. Bleichrödernek az orosz valutát le kellene szoritania. Tudattam ezt a hírt Bolgorukivel, aki valószínűleg figyelmeztette Önt. A walesi herceg utasítást adott kíséretének, hogy minden alkalommal terjesszék a kormány terveit és ezért egyébről sincs szó, mint háborúról. Ezek az emberek azt mondják, hogy a háború feltétlenül szükséges, a két birodalomnak előbb-utóbb küzdenie kell egymással, a háborút semmiestre sem lehet elkerülni. Én az első pillanattól kezdve feljegyeztem eszközöket és mindent feljegyeztem, ami Anglia mobilizálási terveire vonatkozik és amire Önnek szüksége lehet. Esetről-esetre értesítem majd Dolgurukit is.

Ami engem illet, úgy szoros barátságban vagyok az angol katonai attaséval, aki olyan dolgokat mesél nekem, amelyek mások előtt ismeretlenek.

Vilmos excsászár utolsó két levele az orosz cárhoz

Tegnap ismertettük Vilmos excsászár — akkor még trónörökös — két ifjúkori levelét az orosz cárhoz, a melyben az orosz szövetség lelkes hívének mutatkozott és mindenáron az Angliával való szakítást proposálta. A leközölt két levélben kívül III. Vilmos még két levelet intézett III. Sándor cárhoz. A történelmi érdekességű levelek szövezerint fordításban a következőképpen hangzanak:

III.

Berlin, 1885 március 13.

Felséges Uram, hön szeretett unokafivérem!

Mélyen meg vagyok hatva az Ön barátságától. Muraviev átadta az Ön kedves és hízegő üzenetét. Megragadom az alkalmat és most, hogy a yorki herceg Pétervárra utazik, részletesen írok Önnek. Láthatja, hogy mindent megteszek, amit csak tudok, hogy Önnek és országának szolgálót tehessek. Szerencsére, hála Skienietievicének, tul vagyunk az előbbi napok ingadozásain, a skienietievicéi diadalnak továbbra is meglesz a hatása, azonban állandóan vigyázni kell arra, hogy ellenfelek ne lurakodjanak közénk. Drága unokafivérem, Ön megengedte, hogy őszintén beszéljek Önnek és én ezután igazodok. Néhány nap mulva ideér-

nek. Meg vagyok győződve arról, hogy Gladstone és kollégája nem akarják a háborút, mindenáron ki akarják ezt kerülni, azonban a nép és főként a hadsereg és flotta követelik. A kormány igen fél az orosz zászlóalaktól és svadronoktól, habár minden alkalommal lóhátról nyilatkozik. Igen meglepett, amikor anyám, aki a világ minden kincséért sem beszélne velem politikáról, tegnap, amikor a békekilátásokról volt szó, azt mondta nekem: „Semmiestre sem őrizhetjük meg a békét, háborút kell víszélnünk ez a mi kötelességünk!” Tehát háború mindenáron. Éz igen figyelemreméltó. Azt gyanítom, hogy ez az angol királynőnek és családjának véleménye is, amely — noha ellenkezik a kormány felfogásával — megegyezik a nép kívánságával. A magam részéről szívből üdvözölöm Önt a romarowi győzelem alkalmából, amely itt, főként hadseregünkben, nagy megnyugvást keltett. Biztosíthatom Önt, hogy összes bajtársaim az Ön csanataival rokonszenveznek, és nekem, mint orosz tisztnek, nincs hobb vágyam, mint az, hogy a cár csapatát a szerencse sohasem hagyja el és csak azt sajnálom, hogy nem vagyok abban a helyzetben, hogy testemmel és véremmel segítsem ezt elő. Bármí is történik, védje meg Önt az Isten! Sohasem szünök meg ezért az egék urához eszedzni. Hü és szerető unokafivére:

Vilmos.

U. i. Mindenestre remélem, hogy minden jól fog végződni.

A magántisztviselők

Ez a társadalmi osztály a mai Magyarország minden körülmétei magánviselői, a Deák Ferenc természetrajz-könyvi ábrája; egy ló, amelyen a lovak minden betegsége szemléltetve van. A sápadt, kopott gépirókiasszony ép úgy nem tud a munkájából megélni, ahogy a jólszabott ruhákban autózó bankfiúnak is csak zsebpénzül szolgál a fizetése: az nyomorog, tüdővészbe esik; — emez pedig megtalálta a módot, hogy a Munka hulláma fölött ióllakják az utolsó toron. Mert nem sok idő van már hátra: a hausse-spekuláció nagy zuhanással egy napon megszűnik fényes existenciát biztosítani. S azok az emberek, akik ma még fényes életmódot tudnak folytatni az „átértékelési folyamat” árfolyam-különbözeteiből: — azon a napon ép úgy tudatára fognak ébredni a munka devalvációjának, mint nyomorult sorstársaik, akik életüket ma is a slánytőke hozadékából, a munkájukból tengetik.

A magántisztviselők mai helyzete esődiét jelenti a gazdasági politikának. Mert az a gazdasági politika, amely a nemzeti vagyon legértékesebb anyagát a pusztulásnak engedi, politikának többé nem nevezhető; — hiszen ez a megjelölés egy jóvöbeté-kintő, céltudatos munkát jelent, nem pedig tüneti orvoslások végtelen sorát. Nemcsak egy satnyuló generáció munkateliésítésének csökkenése következett be: — pedig ez a legfőbb nemzeti gazdasági szempont, — hanem népesedéspolitikai, kulturpolitikai és erkölcsi szempontok szüntek meg, mert eddig senkinek fogott hozzá eredményel a szobanforgó társadalmi osztály megmentéséhez. Egyes emberek hangja szólalt meg csupán, de esakhamar elveszett az a felszopolitika piaci vásárának zürzavarában.

Sohase fogom azt mondani, hogy a munkaadók felelések a magántisztviselők hallatlan nyomoráért. A munkaadók nem jelentenek erkölcsi fórumot, nem felelős elemei a nemzet jövője előkészítésének. A munkaadók üzletemberek, akiknek a minél reálisabb mérleg a fontos.

És valamint az államháztartás mérlege napról-napra labilisabb, úgy a munkaadók is egy újabb tehetetlenségi nyomatékkal számolnának, ha a tisztviselők fizetését valorizálni kellene. A munkaadók a nyersanyagért sem fizetnek többet, ha nyersanyagot olesóbban kapnának. De nem kapnak, tehát megfizetik drágábban. Az irdai munkaerők költsége azonban egy viszonylagosan stabil pontja a rezsinek. Ha egy vállalat összes rezsie tisztviselőfizetésből állana, az utánpótlási ár elvének keresztívítéje a kalkulációban nem jelentene sohasem effektív drágulást, legfeljebb a korona leromlásának két-három havonkénti eskomptálását. A gazdasági élet bizonyára sokkal érzékenyebbé és idősebbé válnék az index-rendszer bevezetése esetén és a munkaadó-vállalatok minden biznnyal elvesztenék a saját belátásuktól függő egyetlen elasztikus pontját költségvetésüknek. Nem lehet kívánni, hogy pi. egy iparvállalat önszántából versenyképtelenné, drágábbá tegye cikkeit csak azért, hogy humánus szempontok érvényesülhessenek. A rezszi emelését csak intézményesen lehet elérni: ha minden vállalat magára vállalja az utolsó valorizálatlan költség-számla fokozatos valorizációját. Ehhez pedig erő kell. Az ideális megoldás: az állam beavatkozása volna, hiszen így magasabb szempontok érvényesülhetnek. A kényszer megoldás: a szervezetségi erők, amelynek monopólióján magának a munka árubocását; nem nemzetgazdasági, de inkább merkantill szempontok érvényesülhetnek. Az eredmény azonban ugyanaz: egy haldokló társadalmi osztály megmentése volna.

Ákár az állami a nemzetgazdasági szempont, akár a szervezeti cél: a munkaerő ármegállapítása fogja ezt a túrhetetlenül sürgős problémát megoldani: a magántisztviselők ezrei várják éhezve és lekopottan a megoldás óráját és Magyarország jövője függ az orvoslás módszerétől.

— ÜZLETI KÖNYVEK mindenféle nagyságban és kivitelben kaphatók a HEGEDŰS ÉS SÁNDOR RT. könyvkereskedéséhez.

Aláírták a török békét A szerbek megtagadták az aláírást

Páris, júl. 24. (Havas.) *Lausanneban aláírták a törökökkel kötött békeszerződést.*

Lausanne, júl. 24. *A jugoszláv delegáció nem írta alá a keleti békéről kötött szerződést. A jugoszláv kormány, amely nem helyesli az ottomán adósságok felosztási tervét, kijelentette, hogy Jugoszlávia és Törökország között a területi kérdést 1913-ban Londonban kötött szerződés szabályozta. A mostani*

szerződést tehát, amelynek csak a világháborúban és a török-görög háborúban keletkezett kérdéseket kell megoldani, nem állapíthat meg határozmányokat Jugoszláviát érintő pénzügyi és gazdasági kérdésekre.

Moszkva, júl. 24. *Jordanszky-nak megküldték Rómába megbízó levelét. Jordanszky a tengerészorosokra vonatkozó egyezmény aláírása végett Konstantinápolyba utazik.*

Friedrich átadja Kemál üzenetét a magyar nemzetgyűlésnek

Budapest, július 24. A nemzetgyűlés mai ülésén az elnök bejelentette a főváros meghívását Kossuth Lajos Tivadar temetésére, majd személyes kérdésben

Kiss Menyhért szólalt fel. Az Ulainügyvel kapcsolatban Fábian Béla őt nevezte meg, hogy részvényeket kapott. Az első támadás zavarában nem tudott magyarázatot adni. Amikor apai örökségét megkapta, három bankügyekben írtas képviselőtől kért tanácsot, hogy ne legyen kezében szemét a magyar korona.

Fábian Béla: A magyar korona szemét?

Kiss Menyhért: Ezek egyike Dréhr Imre két hét után a Lloyd-banknak egy Dréhr címére érkezett levelét adta át azzal, hogy haldokló-e átvenni a részvényeket, melyeket ő lóknak tart. Ó 24 óra múlva kifizette a részvények árát. Nem hiszi, hogy vele szemben, aki soha életében nem volt írtas bankügyletekben, Dréhr azzán provokátor szerepe vállalkozott volna. Dréhr most Karlsbadban van, felkérte, hogy hazafövele után nyilatkozzék. Amikor a támadás érte, részvényeit eladatta és a pénzt egy másik bankhoz utaltatta át. Fábian felszólalásából tudomásul veszi, hogy nekik, intranzigens keresztény képviselőknek nem szabad pénzt elhelyezni a zsidó bankokban. Azok ellen a lapok ellen, amelyek az ügyvel kapcsolatban személyével foglalkoztak, feleletést tett. Megjegyzi még, hogy lakatot tenni a szárára nem enged.

Ezután az igazságyúgi bizottság feleletésére tértek át, amelyről lapunk más helyén adunk tudósítást. Az Ulainügy vitája után az indennitás tárgyalására tértek át.

Friedrich Törökországi utia

Friedrich István: A belpolitikai kérdéseket teljesen kizárja é kizáróan a külpolitikai kérdésekkel kíván foglalkozni. Szerinte lehetetlen, hogy mi az antanttal szemben olyan jóvalásak legyünk, hogy írt ne akadjanak olyan képviselők akik szerencsét mernek kívánni a törökök nagyszerű erőfeszítéséhez. Bizonyos, hogy Törökország olyant produktál, ami példaképpen szolgálhat az összes legvözött államoknak. Kíváncsi volt rá, hogy milyen az a külügyminisztérium amely olyan nagy esatákat nyert Lausanneban. Kiderült, hogy ott csak 16 tisztviselő dolgozik. Kemál itt nevetésesnek igyekeznek feltüntetni, pedig Angora felé igyekeznek ma minden állam. Anglia is ezért adta meg Egyiptomnak az autonómiát. Törökországban nem lehet bolsevizmusról beszélni, mert ott üldöznek minden bolsevik agitációt. Első utja alkalmával *diszkardot adott di Kemálnak*, aki megbízta, hogy fényképét a következő üzenettel adja át a magyar nemzetgyűlésnek:

Kemál üzenete

Amíg a magyar testvéremzet a népek vándorlásának idejéig eljutott a Dunáig, addig mi törökök, a kisázsiai félszigetre sodródtunk, így szakadt egymástól el a két testvér. Sokáig éreztük a nehéz harcok folyamán, mily nagy hátránya volt mindkét nemzetnek abból, hogy ilyen messze elszakadtak egymástól. Sohasem feledjük el hogy a 16 magyar testvérem itt a harc téren keresett fel bennünket szerencsekívánataival. — Örömmel fogok a nemzetgyűlésen erről referálni. Válaszul a következőket üzenem:

Egyenes ut, hajhűgáttalan akarát, ön-

leldo zás visz előre. Bizunk a Duna mellett szenvedő nép nagyszerű jövőjében. Ne esügedjünk, de remélünk, azé a jövő aki remél és akar. Adja át a testvér magyar nemzetnek ezt a képet is, felül őszinte rokonszenvemnek és tiszteletemnek. A magyar kardot utolsó óráimig büszkén fogom viselni. Tudom, hogy sok millió magyar hozzá nem méltó elnyomtatásban szenved. Ezeknek pedig én üzenem: ki-tartát, élön az ő szabadulásuk órája, mint ahogy a miénk előtt. Fogunk mi még önökkel együtt örülni mint ahogy most maguk velünk örülnek. A magyar nemzetgyűlésnek áldásos munkálkodást kívánok. Ha majd nyugodtabb idők jönnek, visszaadom a língotást. (Hosszantartó taps és éljenzés a közepén és a jobboldalon.)

Friedrich István: Kemál fényképét átadtam Karafiáth Jenő háznagyának és a nemzetgyűlésre bízom, hogy intézkedik a fénykép sorsa iránt. Konstantinápoly kiürítése hetek múlva megtörténik, amire már most felhívom a nemzetgyűlés figyelmé, nehogy ottan is elmaradjon!

A keleti demokrácia

Ezután a keleti demokráciáról beszélt: Görögországban a legszélesebb demokráciát tapasztalta. Láta a török választásokat, amely Kemálék fényes győzelmével végződött, mert a kormány ott a nép bajával törődik. (Taps a baloldalon.) A legszélesebb alapon nyugvó titkos választás után választották meg a képviselőket.

Felkálások a baloldalon: Még Ázsiában is!

Friedrich István: Nálunk is a legszélesebb demokrácia kell nemzeti alapon. A törökök ragaszkodnak ősi vallásukhoz, nekünk is vissza kell térniük az ősvalláshoz.

Dródy Győző: Csak azok nem esinálnak a vállásból ületet!

Friedrich István: Törökországban nincs bürokácia. Az adminisztráció egyszerű és gyors. Jó az adórendszere is, minden török tudja, hogy mennyi adót kell fizetnie.

Propper Sándor: Török szerencsésé örök! (Nagy derültég.)

Friedrich István: Olyan törököt, aki nem nacionalista el sem lehet képzelni. Mi folyton nyugatra nézünk. A franciák feketékkel kioztatják a Ruhrvidéken élő német testvéreinket.

Pikler Emil: Hátha mi is szövetekezünk Moszkvával, mint ők?!

Friedrich István: Elfogadnám a bolsevikiektől is a fegyvert, hogy nemzetemet ezzel felszabadítsam. A világ szimpátiája mindig a szabadságért küzdő népek felé fordul. Bulgáriában is nemzeti demokrácia uralkodik. Sajnálja, hogy Lengyelország Párisból írtatja magát, ami nagy csalódást hozott számunkra. Nem szabad elfeleltetni, hogy németek küzdöttek Magyarorszáért. Nekünk titakozni kell a franciák eljárása ellen. Hivatkozik Nitire és Lloyd George-ra, akik a béke revizióját követelik. Soha annyit elnyomott nemzet nem volt Európában, mint most. Meg kell csinálni az elnyomott nemzetek szövetségét, még pedig demokráta és nacionalista alapon. Ezen az uton fekszik Róma és London, de Párishoz nem vezet. A javaslatot elfogadja.

Csik József: A kormány a legnagyobb mértékben neglálja az ellenzékét. A kormány nem folytat demokráta politikát. A mezőgazdasági munkások szomoru helyzetével foglalkozik. Nemzeti érdek követeli, hogy ne

legyen olyan ember, aki ha dolgozik, ne tudjon megélni. A gazdák aranyparitáson felül értékesítik terményeiket, miért nem fizetik munkásaikat is aranyparitásban?

Elnök az ülést 2 órakor felfüggeszti.

A délutáni ülésen

Csik József a földreform-novella beteriesztését sürgeti. Meg kell szüntetni azt az anomáliát, hogy a bankok uralják a közgazdasági életet. Az indennitást nem szavazza meg.

Csizmadia András a földmunkások helyzetének javítását követeli, ami csak a többtermeléssel érhető el, ennek pedig a népnevelés az eszköze.

Hébelt Ede: Az indennitási vita is mutatja, hogy itt harc van a kormány és a nemzetgyűlés között. Mikor arról van szó, hogy a parlamentet milyen jog illeti meg, bírálhatja-e a bíróságot vagy a kormányzatot, akkor tulajdonképen arról van szó, hogy a nemzetgyűlés szuverén-e, vagy pedig elnyomhatja a kormány a nemzetgyűlés akaratát? A harc kimenetele nem lehet kétes:

a nemzetgyűlés, mint a nemzet akaratának kifejezője fog győzni.

Az internálótáborban történt egyes visszaéléseket teszi szóvá, majd a nemzetiégi rendelettel foglalkozik Klebelsberg és Bethlen a választások alatt Sopronban jártak, érdeklődtek a város bajairól még sem történt a baik orvoslására semmi sem. A legnagyobb képtelenségnek tartja, hogy a belügyminiszter kijelenti, hogy nem intézkedhetik a ceglédi liberális jelölt programbeszédének megtartása iránt. Ez a gyengeség jele. Ha a kormány ennyire gyenge, akkor igazuk van azoknak, akik azt mondják, hogy nincs kormány. Itt izgatának mondanak minden olyan felszólalást, amely osztálybíróságról szól, pedig osztálybíróság elnevezésre jogosult esetek lépten nyomon előfordulnak.

Elnök kérdi a szónoktól, hogy a bíróságra érti-e ezt?

Hébelt kijelenti, hogy igen, egyes bíróságokra érti.

Elnök ezert rendreutasítja.

Bogya János: Ezért mentelmi bizottság el kellene utalni! Meg kellene vonni tőle a szót!

Szabó Imre (Bogya felé): Nyavalyavalyás!

Elnök Szabó Imrét rendreutasítja, majd Bogya Jánost is, mert azt kijelenti Peyer felé, hogy butortolvaj.

Hébelt Ede: A kormányzó-kérdésről általánosságban, jogászai szempontból kíván szólni.

Elnök: A kormányzó személyét ne tessék bevonni a vitába.

Hébelt: Nem a kormányzó személyéről beszél, de a kormányzó személyét, igenis, lehet bírálni. A törvény szerint különbség van a király és a kormányzó között és nem helyes a parlament gyakorlata. A királyt nem lehet vád alá helyezni, a kormányzót lehet. Az indennitást nem fogadja el. Az ülés vége fél 8 órakor.

A nemzetgyűlés szünetre készül

Budapest, júl. 24. A politikai helyzet az Ulain-affér elintézésével nyugvóponttra jutott. Az indennitás vitája már nem igér különösebb eseményt. Holnapra várják Peyer Károly és Strauss István beszédét és úgy lehet, még holnap délután Bethlen István gróf miniszterelnök és Kállay Tibor pénzügyminiszter is felszólalnak, hogy reflektálnak a vita során elhangzott észrevételekre. Talán már holnap, de legkésőbb esütörtökön véget ér az általános vita, sőt azt is valószínűnek tartják, hogy ezen a héten részleteiben is meg szavazzák az indennitást. Egy-két sürgősebb javaslat elintézésére a jövő hétre marad, de ezekkel a javaslatokkal előreláthatóan hamar végeznek és augusztus elején megkezdődhetik a nyári szünet.

Az ellenzék a fixfizetésű alkalmazottakért

A fixfizetésű alkalmazottak érdekében a szövetezett polgári ellenzéki képviselők holnap délelőtt a nemzetgyűlés dél-

előtti szünetének tartalma alatt értekezletet tartanak, amelynek tárgya az indennitási vitánál feletti döntésnek és az indennitási javaslat részletes tárgyalásának megbeszélése.

A ceglédi választás

A ceglédi választás vasárnap lesz. Ma délben zárták le az ajánlási ívek határidejét. — Lendvai István, Pálfi Dániel, Dinich Vidor és Nagy László kapták meg az ajánláshoz szükséges aláírásokat. — Így tehát négy jelölt veszi fel a küzdelmet Cegléden. — A folyosón a választásról úgy nyilatkoztak, hogy valószínűleg pótválasztásra kerül a sor Pálfi Dániel és Dinich Vidor között.

Hohenlohe-Oehringen hercegnőt hat hónapi börtönre ítélték

Lipscse, júl. 24. Az Erhardt-pör mai tárgyalásán az állami főügyész vádbeszédében nyolc hónapi börtönt indítványozott Hohenlohe-Oehringen Margit hercegnő ellen, akinél fennfirogni látja úgy a hamis esküt, mint a bühpártolás tényét. A hercegnőt hazaárulás elősegítésében tett hamis eskü miatt a bíróság hat hónapi börtönre ítélte.

Dessau, júl. 24. A Dessauer Zeitung szerint a berlini bűnügyi rendőrség tegnap délután feleségével együtt letartóztatott egy Buschelehe nevű bárót. A báróknál megtalálták Erhardt kapitány szökésének teljesen kidolgozott tervét. Együttal lefoglaltak náluk egy könyvecskét, amelyben a szökés valamennyi részének neve benne van. A házkutatás közben egy másik iratot a báró felesége egy őrizetlen pillanatban lenyelt. A házaspárt Lipschébe vitték.

Bogya János mellett ítésett egy kénsavas üveg

Budapest, júl. 24. Ma este az a hír terjedt el a fővárosban, hogy Bogya János egységspárti képviselő ellen vitriolmérényletet követtek el. A hír ebben a formában tulzottnak bizonyult, mert mindössze emyi történt:

Bogya János ma este fél 9 órakor a Váci-utcán sétált. A mint a 20. számú ház előtt ment, egy folyadékot megtöltött 2 decis üveg esett le mellette. Bogyanak semmi baja sem történt.

Bogya rögtön értesítette a rendőrséget, amely megindította a legerélyesebb nyomozást. Nem lehetett megállapítani, hogy az üveget vajmelyik ablakból dobták-e le, vagy a Váci-utca 17. számú ház előtti meszelő állványról; az üvegszilánkok irányából inkább arra lehet következtetni, hogy inkább az utóbbi helyről. A detektívek szerint vagy kénsav, vagy más máro folyadék volt az üvegben.

— **Valorizációs tabellák**, a korona zürichi jegyzésével 1914-től kezdve, a Kuria ezekre vonatkozó elvi jelentőségű határozataival. Összeállította: dr. Lucy György. Ára 240 kor. és a forgalmi adó. Kapható Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében.

Alaptalan híreszteléssel nyomták le a korona zürichi kurzusát

Budapest, július 24. A magyar korona zürichi jegyzésével kapcsolatosan illetékes helyen a következőket jelezték:

A magyar kormánynak tudomására jutott, hogy külföldön bizonyos források azt a hírt terjesztették, hogy a jövőteli bizottság a kölesön ügyében kiküldendő missziót azzal az utasítással látta el, hogy Magyarország

termésfeleslegét foglalja le. Megállapítást nyert, hogy ez a hír légből kapott kohlomány és hogy ez esetben is — mint már annyiszor — egy ravaszul kísérelt és — sajnós — sikerült bözemanőverrel állunk szemben. Remélhető azonban, hogy a külföldi közvélemény tudatában nem fog továbbra felülhúzni ennek a bözemanővernek.

Az angol kormány sürgeti a francia-belga választ

Brüsszel, júl. 24. Delacroix, aki Párisból ideérkezett, Theunisszel és Yasparral megbeszélést folytatott. Theunis a legközelebbi napokban tanácskozni fog Poincaréval az angol jegyzékről.

Páris, júl. 24. A brüsszeli francia nagykövet és a párisi belga nagykövet érintkezésbe lépett a kormányokkal. Hangsúlyozták, hogy Franciaország és Belgium között komoly nézeteltérés nincsen és a két kormány előreláthatólag közös magatartásban egyezik meg az angol nyilatkozatokkal szemben.

Prága, júl. 24. Benes lapja, a félhivatalos Prager Presse párisi jelentést közöl, mely szerint a belga kormány az angol jegyzék tanulmányozása céljából tegnap minisztertanácsot tartott. Brüsszel és Páris között tárgyalások kezdődnek. Az alapelvekre nézve már mindkét kormány azonos állásponton van. Az angol jegyzék Brüsszelben kedvező benyomást keltett. Egyetlen ittköző pontnak a passzív ellenállás kérdése látszik. Angliának az a kívánsága, hogy a francia-belga választ még augusztus 3-ika előtt az angol parlament elé kerüljön.

P. Nagy Zoltán programja

A zeneiskolai bizottság ülése

A városi zeneiskolai bizottság ma délután tartotta első ülését P. Nagy Zoltánnak, a zeneiskola új igazgatójának részvételével.

Az új igazgató az ülés elején tájékoztatta a bizottságot **programjáról**. Elsősorban közölte az értekezést a hathatós támogatásért és rendületlen bizalomért mellyel a bizottság megválasztása érdekében buzgólkodott és így alkalmat adott neki arra, hogy a zeneiskola fejlesztésére vonatkozó programját megvalósítsa. Megköszönte még Hamerstaedt Jánosnak, az intézet helyettes igazgatójának és az egész tanárkarnak iránta nyilvánított bizalmát, majd áttért programja vázolására.

Egészséges közszellem ápolása a tanárkarban a kölesönös megértés, bizalom és szeretet alapján. A tanártestületnek az intézet kormányzásába fokozatos bevonása. Az autonomia lehető megteremtésével a sokszor hosszadalmas közigazgatási eljárás elkerülése illetve megrövidítése. Erköletesi és anyagi elismerése a kimagasló intézeti munkálkodásnak. A jogokat és kötelezettségeket, az egész ügyvitelt és intézeti rendet megállapító rendtartási szabályzat életbeléptetése. A tananyag és évfolyambeosztások revíziója a szakfelügyelő által jelzett munkálát alapján, gondos figyelembevételével a magyar szerzőknek és a magyar zenének. Szoros nekuszus teremtése a zenei főiskolával. A zenei pályára készülő tanulóokra és a zenei főiskolán való vizsgázásra vonatkozólag szabályzat készítése. A növendékhangversenyek kivül a zenei művészet népszerűsítése érdekében

Nagy Zoltán, — akinek visszatérést nemcsak a debreczeni, de az országos zenei közvélemény is kívánta — a zeneiskola igazgatói székébe került. Az előterjesztett programban a bizottság e régi álláspontjának igazolását látja.

Jegyzőkönyvi köszönetet mondott az intézet gondos vezetéseért a bizottság Hamerstaedt János helyettes igazgatónak és elhatározta, hogy lépéseket tesz a **tanári kar fizetésrendezése** iránt, hogy teljes energiájukat a tanításra és a művészet ápolására fordítsák.

Höchl Margitnak a zeneiskola zongoratanári állására megválasztása is szóba került az ülésen. A bizottság örömmel tárgyalta ezt az ötletet és megbízta az igazgatót hogy érdeklődjék Höchl Margit igényei felől. Nagy rokonszenvvel fogadta a bizottság azt az értesítést is, hogy **Somogyi Etelka**, az intézet régi, kiváló növendéke is pályázik a zongoratanárnői állásra s hogy a hegedűtanári állásra **Feketéné-Hermann Ella** okleveles zenetanárnő benyújtotta pályázatát.

Az ülésen több adminisztratív-ügy is szóba került.

HIREK

— **Az időjárás.** A meteorológia intézet jelent: Hazánkban eső nem volt. A hőmérséklet lényegében változatlan, a tegnapi maximum 29 fok Csengeren. Prognózis: Helyenkint zivataros idő várható lényeges hőváltozás nélkül.

— **60 százalékos aranyparitásos fizetés a Ganz-gyári tisztviselőknek.** Budapesti tudósítók jelent: A Ganz-gyári tisztviselők mozgalma eredményre vezet. A munkaadók érdekképviselője hajlandó 60 százalékos aranyparitás alapján a tisztviselők fizetésrendezéséről tárgyalni.

— **A debreczeni sztráikmozgalmak.** A Debreczenben most folyamatban lévő bármozgalmak alig engednek heveségükből. Az építőiparban holnap lesz békéltető tárgyalás a munkaadók és munkások között. A tárgyalás alapja a munkaadók ajánlata, amely szerint 606 koronát ajánlanak fel órabérről és hogy az esetleges újabb bármozgalmakot kiküszöböljék, ezt az összeget hajlandók a főbb éllelmiszerek drágulása nyomán felemelni.

A fránszabóiparban ma volt békéltetőtárgyalás de nem járt eredményrel. A munkások az alabérek 40, az üzemi bérek 100 százalékos felemelését kérik, míg a munkaadók csak 20, illetve 50 százalékos emelést ajánlanak.

Az asztalos-munkások és munkaadók között holnap lesz békéltetőtárgyalás. Azt remélik, hogy ezen a tárgyaláson sikerül véget vetni a két hét óta folyó sztrájknak.

— **A zsidó gimnázium.** Gimnáziumunk elhelyezésének fontos és halaszthatatlan ügyében e hó 25-én, szerdán délután 6 órakor a hitközség tanácstermében nagyértekezletet tartunk, melyre a hitközség összes tagjait ez uton tisztelettel meghívom és okvetlen megjelenésüket kérem. Dr. Fejér Ferenc, hitk. elnök.

— **Földi detektív felgyógyult.** Emlekezetes, hogy a Rác-z-tanyán történt detektívgyilkosságnál, ahol Rác Kálmán agyonlőtte Tóth polgári rendőrt, Földy Imre detektívcsoportvezető súlyos sebesülést kapott, amelyvel hosszú ideig fektült a beteggyógyászati klinikán. Amint most értesülünk, Földi csoportvezető már fölépült súlyos sebéből és minthogy a rendőrségnél szabadságot kapott, mint gyengélkedő rokonainál Körösladányban üdül.

— **A tejrazzián 50 ember ellen indítottak eljárást.** A debreczeni élelmiszerpiacon ma nagy razziaát tartott a debreceni államrendőrség a vegyvizsgáló állomás kiküldötteinek közreműködésével. Mintegy 30 piaci árusnál és vidéki aszonymál találtak hamisított tejet és 20 árusnál hamisított tejfelt, turót és vaját. Az eljárás megkezdésük ellen megindult élelmiszerhamisítás címén.

A kommun feldicsérése miatt leartóztatásba helyezték egy földbirtokost. A debreczeni törvényszéken dr. Preineszberger Jenő vizsgálóbíró ma előzetes leartóztatásba helyezte Farr Dezső 27 éves gazdag jáki földbirtokost, akit azzal vádolnak, hogy néhány nap előtt öszegyjtötte mezőgazdasági munkáit és politikai beszédben kifejtette előtűk, hogy a kommun jobb volt a mai rendszernél. A földbirtokost a csendőrség hozta Debreczenbe, ahol az ügyészség igazgatás miatt indított eljárás elenne és a vizsgálóbíró előzetes leartóztatásba helyezte.

A Degenfeld-terre költözik a dispensaire. A Népjóléti Hivatal beadványt intézett a városi tanácshoz, a melyben a dispensaire, egy anya- és csecsemővédő-otthon, továbbá higiénikus modern tejkonyha és esetleg más kisebb intézmények céljaira helyiséget kér. A Népjóléti Hivatal a Degenfeld-ter 2. számú hámu házában levő helyiségeket, ahol jelenleg a Kereskedő Társulat leányinternátusa van, kéri ugyanolyan összegű bérért, amennyit a leányinternátus fizet. Mivel a városnak a Kereskedő Társulattal olyan szerződése van, hogy a helyiségek bérléte, ha azokra közcélből szükség van, felmondható, a tanács helyt adott a Népjóléti Hivatal kérélmének és a helyiségek bérlét 1924 május 1-re felmondta.

Harmincmillió éves kőszertlopás. Berlinből táviratozzák: A berlini bünyügyi rendőrség krónikáiban eddig még elő nem fordult óriási betörést követtek el ma éjszaka Rosenthal és Fia volt udvari ékszerész Friedrichstrassei ékszerész üzletében. A betörők 30 milliárd márka értékű ékszer vittek magukkal. Az üzlet tulajdonos a tettesek elfogatására 100 millió márkát, az ellopott ékszerek visszaszerzésére az ékszerek 10 százalékát ajánlotta fel jutalmul.

A térzene elmarad. A katonazenekar csütörtökön nem tartja meg a szokott térzenéjét, másirányú katonai szolgálata miatt.

Dráglát a szarvamarha és a ló. A mai állatvásáron közpés felhajtás mellett erőteljes lendülettel jörtek a magasba a szarvamarha árak. Vágó marha elősúlyban kilogrammonként 1800—2300, borjú 2000—2400 koronáért kelt. Fejős tehénért 700000—1700000, egy pár ökörért 3—5 millió koronát kértek el. A lóvásárban csekély felhajtás mellett szintén emelkedett árak. Közepes minőségű ló 500000 jobb minőségű 1000000 koronától feljebb kelt el. Vágásra szánt, silány minőségű ló ára 200000 koronáál kezdődött.

Czizeket, a milliárdos cseh nagyiparost szabadon bocsátották. A napokban részletesen beszámoltunk arról, hogy Czizek cseh nagyiparost, a reichenbergi rendőrség feljelentésére Bécsben leartóztatták. Mint most Bécsből jelentik, a feljelentő Reichenberger Bank a feljelentést visszavonta, mivel Czizek atya megtérítette a kárt. Így azután a megtévedt cseh milliárdost, akit időközben Bécsből Reichenbergbe szállítottak, szabadlábra helyezték.

Legújabb szenzáció! Amint élénk emlékeztében van a nagyközönségnek, évekket ezelőtt megjelent Arcubasev orosz író világhírű regénye, a Szanin, amelyet izgalmas, szókímódó témája miatt a hatóságok elköböztek. Ennek dacára többször is megjelent — a közönség valósággaál fáta —, de mindig elköböztek, míg végre mégis forgalomban maradt. Most lett feldolgozva filmre, eredeti helyszíni felvételek, orosz színészek látéka emelik a darab sikerét. A nő főszerepet Lya Mara, ez a csodálatos látéku művésznő játéka; látéka-val valósággaál frappirozza a közönséget. E remek filmre szerda, csütörtök, pénteken az U r á n i a mutatja be. Az újonnan rekonstruált hóhéher vetítővásznon az események a legplasztikusabban fognak leperenni. A darabot kizárólag felnőttek nézhetik meg.

HERCZEG ANNA
NŐI FELÖLTÖK MODELHÁZA
FERENC JÓZSEF-UT 41.,
dohány-nagyáruda mellett.
Elegáns őszi és téli
NŐIFELÖLTÖK
blousok, ruhák,
nagy választékban
: : megérkeztek. : :
Szolid olcsó árak!

Műhímzési kiállítás. Debreczenben a legközelebbi napokban egy évtizedek óta nélkülözött kiállítás fog megnyílni: egy kiállítás divatos műhímzések ből, melyek a Singer család varrógépen lettek előállítva. E kiállítást a közismert Singer Co. varrógép részv. társ. cég rendezi saját üzlethelyiségeiben, Piac-u. 79. sz. alatt és nevezett cég a debreczeni hölgyeknek, akiket az egyszerű varrógéppel elkészített mindenféle hímzési munkák érdeklik, ezúton bemutatni kívánja, hogy az egyszerű Singer varrógépen milyen tökéletességgel lehet művésziessé hímzett képeket, terítőket, futókat stb-t színes oltséssel, praktikus fehérneműeket és öltözöketet őrsegély és madeira öltéssel, szintugy áttörési munkákat előállítani. A kiállítás, mely július 30-tól augusztus 25-ig a Singer fióküzletben, Piac-u. 79. sz. alatt, naponként bárki által az üzleti órák alatt díjtalanul megtekinthető, a Singer-társaság vevői részére össze van kötve az említett hímzési technikák praktikus oktatásával. Az oktatáson való részvételt ugyanott lehet bejelenteni.

A Margit-uszodában okleveles uszmester tanít. Tandij 600 korona.

A Hungária hengermalom r.t. debreczeni malma (Homokkert, Bánffy utca 2.) július hó 20-tól kezdődőleg kívánságra felőrli a behozott gabonát vagy kicseréli azonnal elsőrangú őrleményekre. Költséget nem kímélve a malom újabb szereltetett és az igazgatóság a legkényesebb igények kielégítéséért üvezt.

Tükörgyártás, áruvegyszolas. régi tükrök újijöntése. Sipkovits Béla. Szlv-utca 14—15. Telefon 356.

Ha reumás használjon iszapot a Margit-fürdőben.

Altmann szücs műhelye nem Piacz-utca, hanem Miklós-utca 22.

KÖZGAZDASÁG

Vontatott üzlet a bankközi forgalomban
110 milliárd forgalom a mai leszámoláson — Zürichben 4 egynegyed volt a korona — a buza 5000 koronával 57,000 koronára emelkedett

Budapest, július 24.
A tegnapi esté nagy kereslet következtében a spekuláció mára erős kibővítést várt a bankközi forgalomban, de a Gíróban az ügynökök és a bizományosok egész nap annyira el voltak foglalva, hogy a forgalom eleinte csak nagyon vontatottan indult. Az üzlet lassu menetéhez az is hozzájárult, hogy a zürichi árrolyamjelentés később érkezett meg a szokotnál. A mai fizetési nap torgalmat 100—110 milliárdra becsünek, a kötések 280000 darabot ölelek fel. Ez a körülmény a pénzt is dragította ugy, hogy erős kezek csak 7 és fél—8 es fél százalékkaal, gyengebb kezek pedig 10 százalékkaal kaptak megfelelő összegeket, bár kisebb tételeknél aacsonyabb kamatra is engedélyeztek a bankok képviselői heti pénzt.

Délben, mikor az üzletek javarészt lebonyolították a Gíróban és a 4 egynegyedes zürichi árrolyam is köz-tudomásra jött, hirtelen újból feléledt a vásárlási kedv, de ekkor már csak elyétve elentkezett áru. A felszínre került árrolyamok, de csak elyétve érték el a tegnapi legmagasabb kurzusokat. Arbitrázs-értékekben ma nem volt olyan nagy üzlet, mint ré-képen az ipari értékekben.

Tájékoztató árrolyamok:

Földhitelbank	250000—280000
Hazai bank	125000
Hermes	48000—50000
Magyar Hitel	380000—420000
Ingtalanbank	140000
Jelzálogbank	35000—38000
Leszámitoló	82000—86000
Magyar-német bank	26000
Magyar-Olasz	22000—24000
Nemzeti Takaréka	45000—46000
Osztrák Hitel	165000—190000
Keresk. bank	780000—820000
Lloyd bank	14500—15000
Alt. Takp.	70000
Pesti Hazai	1100000—1400000
Borsod-Miskolczi	90000
Concordia	45000
Budapesti Gözmalom	125000
Viktória	230000
Back	98000
Borsodi szén	235000—245000
Szent Lőrinci	60000
Beocsini	730000
Cement	120000
Kohó	480000
Magnésit	1200000
Köszén	1400000—1500000
Salgó	440000—500000
Ullaki	70000
Urikányi	760000
Athenaeum	205000
Globus	50000
Pallas	59000—60000
Rigler	55000
Csáky	36000
Fegyver	670000—700000
Ganz-Vill.	880000—900000
Hoffherr	150000
Kühne	53000—56000
Láng	150000
Lipták	20000
Olom	26500—28500
Rima	140000—155000
Roessemann	45000
Schlick	102000
Ganz-Dambius	800000—860000
Danica	70000
Déli Cukor	310000—320000
Égisz	28000—30000
Izzó	355000—400000
Flóra	100000
Fővárosi sör	26000
Gschwindt	160000
Haltényészto	38000—40000
Karton	64000
Lámpa	135000
Királyautó	7200
Cukor	1700000
Kender	75000
Östermelő	205000
Gummi	108000—118000
Mezőg. Ipar	445000—460000
Mezőh. Cukor	162000
Oceán	32500
Olaj	72500—76000
Pannonia sör	16000
Phoebus	21000—22000
Szikra	72000
Telefon	68000—75000
Lignum	73000
Lichtig	16000
Ófa	240000—244000

Szlovánia	95000—105000
Nasici	900000
Vikória butor	14500
Zabolai	85000
Adria	486000
Atlantica	51000—60000
Délivasut	102000
Levante	430000—450000
Nova	145000
Allamvasut	425000—460000
Folyam	150000
Pharmancia	3500—4000
Ujpesti beon	25000—27000
Kéve	1900
Budapesti Bank	4800—5000
Bródi vagon	65000

A devizaközpont árrolyamai.

Valuták	Vétel	Eladás
Napoleon	38400.—	—
Angol font	49540.—	50540.—
Dollár	10810.—	11310.—
Hollandi forint	4224.—	4424.—
Svájci frank	1920.—	2020.—
Francia frank	651.—	685.—
Bécs frank	536.—	570.—
Lira	471.—	505.—
Szokol	323.—	343.—
Leva	106.—	113.—
Dinár	115.—	122.—
Lei	57.5	64.5
Osztrák korona	0.1520	0.1690
Lengyel marka	0.0738	0.0770
Márka	0.0425	0.0565

Devizák

London	49440.—	51440.—
Newyork	10760.—	11260.—
Amsterdam	4224.—	4424.—
Zürich	1920.—	2020.—
Páris	646.—	680.—
Brüsszel	536.—	570.—
Italia	471.—	505.—
Prága	323.—	343.—
Belgrád	115.—	122.—
Szofia	106.—	113.—
Bukarest	57.—	64.—
Bécs	0.1520	0.1690
Varsó	0.0738	0.0770
Berlin	0.0375	0.0515

Zürichi zárlat
Berlin 14, Hollandia —, New-York 559 és fél, London 2572, Páris 3347 és fél, Milánó 2455, Prága 1665, BUDA-PEST 4 és egynegyed, Belgrád 600, Bukarest 295, Varsó 38, Bécs 79, Szofia 550.

57.500 korona a buza
Tekintettel az igen bizonytalan ár-alakulásokra, az árrolyzó bizottság ülése elhúzódott. A mai termény-tözsden az árak álag körülbelől 5000 koronával emelkedtek.

Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 56000—500, egyéb 55500—56000, 78 kilós tiszavidéki buza 57000—57500, egyéb 56500—57000, rozs 38—39000, takarmányárpa 31000—33000, zab 52500—53500, tengeri 42000—43500, repce 85—90000, korpa 26—28000.

Feldhelm Imre
POSTÓHÁZ
Kossuth-utca 6.
még mindig a legolcsóbb bevásárlási hely

MATYÓ KÉZIMUNKA
kollektiómmal megérkeztem.
Érdeklődni Kristály edényüzlet Szent Anna-utca 6.

TÜKÖRGYÁRTÁS
mindenféle új tükrök készítése, régi tükrök újra öntése
CSAPÓ-UTCA 19. SZ.
debreczeni üvegszolaszó- és Tükörgyár.

Ócska ólmot
ólomcsöveket, sulyokat, tömitéseket bármily mennyiségben
VESZ
HEGEDÜS ÉS SÁNDOR R.-T.
Piac-u. 49., második udvarban.

SZÍNHÁZ

Mozgósínházak
Vigszínház
Vigszínházmozgó, Dr. Gaudeamusz és Ó mint női főzárústó.
Uránia
Uránia, Szánia, Arczúbásev világ-hírű regénye filmen, kizárólag felhőt-teknek, Budapestben hetek óta lát-szák óriási sikerrel.
Akar egy Csodálatos köntöst látni?!

SPORT

Birkózás, Folyó hó 29-én, azaz va-sárnap délután 3 órai kezdettel ren-dezi a Debreczeni Vasutas Sport Club kerületi meghívási versenyt a DTE tornacsarnokában, mely egytal-tal a MBOSz keleti kerületének válo-gató versenye is lesz az augusztus hó 5-én Budapesten tartandó országos vidéki birkózó versenyre. A versé-nyen indulnak a kerület összes egye-sületei a Szolnoki MÁV, S. E., a nyir-ezviházi Törökves, NyTVE, NyKSE, DTE, DMTE, DKASE és a versenyt rendező DVSC legjobb birkózói. A verseny igen nagy fontossággal bír arra, hogy a keleti kerület vezetősé-ge kiköt fog küldeni az országos vi-déki birkózókörre Budapesten tartan-dó birkózóversenyre.

Az „Előre” MTE Debreczenben. Debreczen futballsportjának jelentős eseménye zajlik le vasárnap délután az Újgát utcai pályán. Az „Előre” MTE Békéscsaba legjobb csapata lát-szik revansmérkőzést a DKASE csapa-palával, melynek érdekességét növeli az a körülmény is, hogy a vendég-csapat először játszik Debreczenben és olyan ellenfeletet győzött le a fő-zelmúltban, amely nevét országos hí-rűvé tette. A DKASE csapata erősen készül a vasárnapi 2:1-es eredmény-ért, méltó revansot venni és hisszük, ha sikerül teljesen felállani a DKASE-nak, nev a győzelem nem fog elmaradni. A DKASE vezetősége nagy áldozatot hozott amíg a kitűnő vidéki csapatot (a felemelt vasúti ta-riifa nagy költségét számítva) szere-pelteti és ezáltal Debreczen sportkö-zönségének olyan érdekességét nyújt, amelyben ritkán lehet része. A mér-kőzésre a jegyek szerdától kezdve előre válthatók a Forgalmi Illatszertárban Piac-u. 21. sz.

Közkívánatra még két napig CIRKUSZ HENRY.

10,000 korona jutalom annak, aki ma este nem fog nevelni a bohócok és

Augusztok jutalom-estélyén!

Uj tréfák és mókák! Azonkívül Miss Mariette spicc-táncosnő szenzációs táncszáma és a fényes kísérő műsor.
Holnap, csütörtökön visszavonhatatlanul Utolsó nagy bucsuelőadás az összes szereplők közreműködésével. Kezdeté este fél 9 órakor. ooo Helyárok mint rendezés. ooo

HORDÓK

uj és használtak minden nagy-ságban, valamint uj tölgyfa **KÁDAK** legolcsóbban beszerezhető **ÖHLBAUM JENŐ** Piac-u. 75. sz. alatt. **TELEFON 8-73.**

Legszébb alkalmi ajándék egy prima zsebóra
Omega. Doxa. Longines. Inga órák minden butor szímben. Divalos ékszerék, jeggyűrűk — legolcsóbban kaphatók
BLATTNER BELA óras és ékszerész, Kossuth-u. 4. **Arany, ezüst beváltás!**

MŰKŐ SÍRKÖVEK,

műkő, terrazzo és beton-burkoló munkák, színezés-pala és kátránypapírfedések szakszerű készítését vállalja **LURÁCS VILMOS ÉS TESTVÉRE.** Hatvan-utca 7. **Telefon 308.**
Portlandcement, kőpor, kátrány-papír, kutygyűrűk, betonvályuk, cementlapok és mindennemű épít-kezési anyagok legolcsóbban kaphatók.

Elsőrendű darabos Mész, ZET, oltott meszet, szovát és horgolt cserep, téglát, portlandcemen-tet, szigetelő lemezt, beton-homokot, deszka- és faanyagot raktárról **azonnal szállít**
BARTHA építkezési anyagtelepe. **Telefon 785. Ispotály-ut 3/b.**

Tűzállótéglák, samottelisz, tűzálló-agyag, virágcserep, ta-karcéktűzhelycsempék **TÓTH JÓZSEF KERÁMIKUSNÁL** Timár-u. 11. **Telefon 10-92. kapható.**

Uj és használt **TEHERAUTÓK** és pótkocsik raktáron. **Róka és Társa Automobil R.-T.** Budapest, V., Csanády-u. 3.

Ócska ólomot vesz Hegedüs és Sándor rt. Piac-u. 49., második udvarban.

ÓCSKA TANKÖNYVEKET LEGJOBB ÁRBAN VÁSÁROL ACZÉL ANTIQUARIUMA.

DEBRECENI ASZTALOS-ÁRU GYÁR DEBRECZEN.

Gyártelep: **Bárczy-utca 3. Telefon 1035.**
Üzlet: **Csápó-u. 17. Színház átjáró udvar. Telefon 1030.**
Gyárt: műbutorokat, épület-, portál-, boltberendezése keí elsőrangú kivitelben és mindennemű tömegcikkeket.

KISIPAROSOK GÉPLAKATOS IPARVÁLLALATA.

Késes-utca 36. szám.
Vállal mindenféle géplakatos és esztalgályos munkát. Cséplő-gépek, kazánok javítását — Hengerek furását a helyszínen végezzük. — Dugattyu gyűrűk minden méreletben raktáron. Dobtengely, szalma- és törekrázótengely egyengetés, dobtengelyhez gyűrűskelésű csapágyak raktáron

Valorizációs tabellák

a korona zürichi jegyzései 1914-től kezdve, a Kuria ezekre vonatkozó elvi jelentőségű határozataival. **Összeállította: DR. LUCZY GYÖRGY.** **ARA 240 KORONA ÉS FORGALMI ADÓ.** Kapható **HEGEDÜS ÉS SÁNDOR Rt.** könyvkereskedésében, Piac-utca 34.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szög 150 korona, minden további szög 15 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 200 korona, minden további szög 20 korona. — Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

VÉTEL
Ócska vasat rezet legmagasabb árért veszek. Elhasznált vasat kovacsoknak dupla vasért becsér-élek. Nagyobb télt ház-tól elszállítok.

STEINER, **Eötvös-utca 110.** **TELEFON: 6-86.**

Aranyat, ezüstöt, drága-köveket, hamis fogakat legmagasabb árban vesz **Braun Mór** ékszerész, Piac-u. 31. Mihalovits gyógy-szertára mellett.

ELADÁS

Betoncserep kiváló tartós, gazdasá-gos, valamint cement-lapok, kutygyűrűk, fo-lyamkavics és homok legolcsóbban beszere-zhető Krausz Albert cementárúgyárban Debreczen, Kishegyesi-ut 2. Kisállomás mellett. **Telefon 307.**

Mész darabos és oltott, portland-cement, minden épít-kezési anyag legolcsó-ban beszerezhető Singer Lajos Hatvan-utca 71. **Telefon 746.**
Eladók: cégtabla, bódé, férfi-rubák, virágcserep Ti-már-u. 11. **Telefon 10 92.**

Hegedű régi kijátszott, előnyös áron eladó. Cím a kiadó-hivatalban.

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, briliánsot, zá-logecédlut és hamis foga-kat vesz legmagasabb napiáron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

2 LAKÁST

3. esetleg 2 szobás islehet, azonnalra, esetleg aug. 15-re **KERESEK.** Gyöngyös díjazok! — **FABDIANTAL** **TELEFON: 418.**

FELTÖRT BARACK-MAGOT szárazon, kilónként 500 koronájával minden mennyiségben veszünk. **Gyógyáru Kereske-delmi Rt. Piac-u. 41.**

VEGYES

Aranyat, ezüstöt, briliánsot a legmagasabb árban vá-sárol Katal ékszerke-reskedő, Piac-utca 19. **I. em. Telefonhívásra** házhöz megy. **Telefonszám 624.**

Vásárolok mindennemű üveget, szervizt, porcelán- és dísztárgyakat. Cím a ki-adóhivatalban.

Elektra

elektrotechnikai vállalat. Cég tulajdonos Gold Sán-dor. — Villanyvilágítás, motorok, csengőberende-zéseket, javításokat leg-jutányosabban készít — Debreczen, Hatvan-utca 2, I. em. **Telefon: 1895.**

Gyermek-, férfi- és női fürdő trikók,

gyermekharlányák prima minőségben, minden színben és olcsóbb gyermekharlányák is kaphatók **Dr. HEGEDÜSNÉ GYERMEKÖLVITÁZSÁBAN, SIMONYI-U. 2.**

Gazdák figyelmébe!

Építsen üreges beton-blokkokkal, 50 % kal olcsóbb a tégláépítke-zésnél. Gazdasági épít-kezéseknél kiválóan alkalmas. Betonblokk, cserep, kutygyűrű és sír-kövek a Debrecezen-Műkőgyárnál kap-hatók.

Menekült óras

szakszerűen, meglepő olcsón vállal **javításokat** **Rákóczi-utca 36. sz.**